

Programmamateam Omgevingswet

De Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VR NHN), GGD Hollands Noorden (GGD HN) en Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) werken vanuit de bestuursopdracht van 2019 - en het daaruit volgende programmaplan - gezamenlijk aan de voorbereiding op de implementatie van de Omgevingswet (OW). Dit zodat eenieder zijn uitvoerende en adviserende taken voor gemeente en provincie kan uitvoeren vanaf het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. In deze nieuwsbrief een update over de stand van zaken.

Roerige tijden

De invoeringsdatum van de Omgevingswet is al een paar keer opgeschoven. Nu ligt er een kamerbrief van de Minister waarbij verplaatsing met een half jaar naar 1 juli 2022 wordt voorgelegd aan Eerste en Tweede kamer.

Bij de inwerkingtreding moet er een goed werkend Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) zijn. Dat wil zeggen dat de landelijke voorzieningen zijn opgeleverd, dat alle gemeenten, provincies, waterschappen en de ketenpartners als VR, GGD en OD aangesloten zijn en dat ze genoeg tijd hebben gehad om met het stelsel te oefenen. Een ander obstakel is dat er nog wordt gesleuteld aan nieuwe regels voor onderwerpen als geluid en externe veiligheid. Regels die aanzienlijke gevolgen kunnen hebben voor de woningbouw. 'Allemaal dingen die er echt wel toe doen': zegt Marjan van Kampen als voorzitter van de stuurgroep implementatie Omgevingswet VR, GGD en OD in de regio Noord-Holland Noord.

Vergevorderd, maar ook nog zorgen

De Omgevingswet staat als paal boven water, we hebben 'm nodig om de urgente opgaven in de leefomgeving in samenhang aan te pakken. De Omgevingswet gaat alleen werken als de bevoegde gezagen er klaar voor zijn. Ook onze inwoners en bedrijven zijn erbij gebaat als de systemen en werkprocessen staan als een huis. Als Noord-Holland Noord zijn wij een heel eind gevorderd. Maar ook bij ons leven nog zorgen over o.a. het functioneren van het digitaal stelsel en het afronden van alle verplichte programmaonderdelen (zie ook het artikel over de werkgroepen in onze regio).

'Aan de andere kant,' zegt Marjan van Kampen, 'zien wij het risico van nóg meer kosten als we de programmaorganisatie langer in de lucht moeten houden. Het vergt veel van onze

organisaties: financieel en organisatorisch. Ook de kosten voor deze wet lopen aardig in de papieren en als er geen extra budget beschikbaar wordt gesteld. Dat gaat dan ten koste van de dienstverlening voor bewoners en bedrijven.'

Wanneer de wet wordt uitgesteld en uitvoering wordt verschoven naar-zoals het er nu voor staat-1 juli 2022, dan moet rekening worden gehouden met een overgang van het dienstverleningsconcept, lopende het begrotingsjaar. Het is verstandig dat gemeenten en provincie daarvoor het komende begrotingsjaar al afspraken over maken met hun ketenpartners, zodat geanticipeerd kan worden op de gevolgen daarvan. 'Vanuit perspectief van de gemeenten en de gr'en zou een betere keuze geweest zijn niet te kiezen voor een invoeringsdatum in een lopend begrotingsjaar met alle gevolgen van dien', aldus Marjan van Kampen.

Marjan van Kampen, voorzitter stuurgroep

Deze zorgen wil de stuurgroep graag bespreken in een bestuurlijk overleg met de gemeenten (zie ook verder in deze nieuwsbrief). Tussen eind mei en begin juli zullen wij dit bespreken met de individuele gemeenten in Noord-Holland Noord. De uitkomsten daarvan wil de stuurgroep graag in de tweede helft van 2021 met u delen en vastleggen voor een noodzakelijke en nog meer toekomstbestendige samenwerking tussen de bevoegde gezagen met hun ketenpartners.

Bestuurlijke overleggen tussen stuurgroep en gemeenten in NHN

In de afgelopen periode zijn de voorbereidingen op de Omgevingswet gestaag verdergegaan, zowel intern binnen de organisaties van VR, GGD en OD als samen met de opdrachtgevers. We zijn samen goed op weg om op 1 januari 2022 gereed te zijn voor de uitvoering van deze nieuwe wet. Ook als de voorbereiding nu optimaal is, zal deze ingrijpende stelselwijziging van ons allen ook na 2021 nog heel wat 'learning on the job' vragen. Daarnaast signaleert de stuurgroep dat duidelijkheid over alle taken, producten en diensten en over de wijze van begroten en financieren vanaf 2022 van cruciaal belang is. Daarom heeft iedere gemeente in NHN op initiatief van de stuurgroep een uitnodiging ontvangen om het met name te hebben over deze samenwerking.

De stuurgroep acht overleg nodig, omdat er zorgen zijn over het gezamenlijk halen van de acties (zie routekaart Omgevingswet 2022 van de VNG) die nodig zijn om vanaf 1-1-2022 de taken onder de Omgevingswet te kunnen uitvoeren.

- Zorgen hebben te maken met de landelijke perikelen rondom aansluiting en of het DSO in de praktijk werkt zoals beoogd is.
- Zorgen zijn er ook over de onderlinge tempoverschillen in het proces bij de gemeenten in NHN en de harmonisatie van afspraken hierover met het lokaal verlengde bestuur, zijnde de VR, GGD en OD.
- Zorgen zijn er rondom de onduidelijkheden over de structurele effecten van de Omgevingswet en wederzijdse

afhankelijkheid daarin. En dat deze wellicht niet weggenomen zijn voor 1-1-2022, waardoor niet alle financiële gevolgen (nog) doorberekend kunnen worden in de begroting 2022.

- Maar ook zijn er zorgen over de financiële situaties van de gemeenten, hoe deze worden doorvertaald naar de gr'en, en wat de mogelijke gevolgen daarvan zijn op het kunnen blijven leveren van de gewenste kwaliteit dienstverlening door de VR, GGD en OD.

Gelet op bovenstaande zorgen en doelen vanuit de bestuursopdracht VR, GGD en OD het initiatief voor een bestuurlijk overleg met de volgende agendapunten:

1. Hoe ver gevorderd is de gemeente met de implementatie Omgevingswet?
2. Deelt de gemeente de hierboven genoemde zorgen, en hoe pakken we deze als een gezamenlijke verantwoordelijkheid op?
3. Wat is er nog nodig om op 1-1-2022 klaar te zijn de Omgevingswettaken uit te voeren?
4. Welke rol (ondersteunend of initiërend) wilt u dat de drie gr'en hierin nemen?

De VR, GGD en OD hebben veel data in huis (op gebied van fysieke leefomgeving). In de beleidscyclus omgevingsrecht moet de leefomgeving ook gemonitord worden. Daarvoor moeten we de beschikbare data kunnen analyseren en zou data-analyse de basis kunnen vormen voor een goed onderbouwd advies. Deze taak zien wij als een aanvullende taak. Ziet u de noodzaak ook zo en wilt u de aanvullende taak beleggen bij de ketenpartners?

Werkgroepen NHN implementatie Omgevingswet

Er zijn regionale werkgroepen opgericht die een aantal onderwerpen voorbereiden die richting geven voor de uitvoering van taken onder de Omgevingswet. De onderwerpen zijn gebaseerd op de lijst van minimale acties van de VNG. In de werkgroepen nemen medewerkers van de gemeenten, provincie, VR, GGD, OD en HHNK deel. De werkgroepen werken vanuit een vooraf vastgestelde opdracht en leveren hun resultaten op aan de programmamanagers in Noord-Holland Noord (NHN). De stukken zijn ook terug te vinden op het VNG forum voor NHN. De stand van zaken van deze werkgroepen wordt hieronder weergegeven.

Voor zover een werkgroep onderwerp ook een andere werkgroep raakt, zorgen de trekkers van de werkgroepen voor de noodzakelijke afstemming.

Werkgroep Samenwerking Processen

De Omgevingswet maakt het noodzakelijk om meer met elkaar samen te werken. Dat zien en willen we allemaal. Maar voor een goede samenwerking zijn ook duidelijke werkafspraken nodig:

- Werkafspraken over het gezamenlijke deel van het proces
- Wie moet betrokken worden bij een aanvraag in welke situaties?
- Welke typen bestanden kunnen worden aangeboden?
- Welke afspraken maken we over de vorm van vastleggen en hoe archiveren we?
- Hoe werkt de mandatering?

De doelstelling van deze werkgroep is dan ook om te komen tot procedures en werkafspraken voor het aanvraagproces die gaan

gelden voor de hele regio (waarbij elke organisatie het recht houdt om af te wijken van de gezamenlijk opgestelde werkprocedures en werkafspraken). Hiervoor worden onderwerpen uitgewerkt in voorstellen die vervolgens ter beoordeling worden voorgelegd aan de werkgroep. Als deze akkoord is, worden de voorstellen via de klankbordgroep aangeboden aan het programmamanagersoverleg van de regio Noord-Holland Noord.

Contactpersonen

- Trekker werkgroep: Henk Ferkranus (VNG), henk.ferkranus@vng.nl
- Secretariaat: Desiree da Silva Passos (OD NHN), ddasilvapassos@odnhn.nl

Werkgroep Bruidsschat

Onder de Omgevingswet verhuizen veel regels van het Rijk naar gemeenten. Het Rijk zorgt er met het Invoeringsbesluit voor dat deze regels automatisch in het omgevingsplan komen. Dit heet ook wel de 'bruidsschat'.

De bruidsschat bestaat uit ongeveer 600 regels uit het huidige Activiteitenbesluit, Bouwbesluit en het Besluit omgevingsrecht (Bor). De regels hebben betrekking op een grote diversiteit aan onderwerpen zoals horeca, detailhandel, recreatie, lozingen, emissies van geluid, geur en trillingen door bedrijven en bouwen. De regels verhuizen naar

lokale regels zodat gemeenten (en waterschappen) voortaan besluiten hoe ze deze onderwerpen willen regelen.

De werkgroep Bruidsschat is ontstaan uit behoefte dit regionaal op te pakken en de behoefte aan gebundelde expertise. Doelstelling van de samenwerking is onder andere te komen tot een gezamenlijk advies voor het laten vallen, overnemen of (lokaal) aanpassen van de bruidsschatregels.

Nadat eind 2020 het plan van aanpak 'Implementatie Bruidsschat' is vastgesteld, is de werkgroep aan de slag gegaan met de analyse van de

bruidsschatregels. Ilse de Leur-Dekker: 'We hebben een gezamenlijke analyse van de bruidsschatregels gemaakt. Op dit moment zijn we bezig de analyse uit te werken tot een advies en/of voorstel die we binnenkort voor leggen aan de klankbordgroep en vervolgens de programmamanagers. We verwachten medio juni 2021 ons advies gereed te hebben, waarna wij ons advies graag voorleggen tijdens een programmamanagers-overleg.'

Contactpersoon

- Ilse de Leur – Dekker (gem.Schagen), Ilse.deLeur-Dekker@schagen.nl

Werkgroep Toezicht en handhaving NHN

De werkgroep richt zich op een aantal zaken:

- Wat verandert er voor het toezicht en de handhaving onder de Omgevingswet.
- Hebben deze veranderingen impact op de samenwerking tussen en met de ketenpartners.
- Hoe gaan we hier met elkaar vorm aan geven (denk aan prioritering, risico afweging en maken van samenwerkingsafspraken).

Er ligt een concept plan van aanpak. De eerste twee onderdelen (veranderingen voor Toezicht & Handhaving en veranderingen voor interbestuurlijk toezicht door de Omgevingswet) zijn uitgewerkt. De volgende stap is het uitwerken van de impact van de veranderingen op de samenwerking en het afstemmen van de prioritering van de verschillende partners.

Contactpersoon

- Trekker werkgroep: Saar Foeken (HHNK), S.Foeken@hhnk.nl

Werkgroep Kerninstrumenten visie en plan

De werkgroep 'kerninstrumenten, visie en plan' heeft als doel om in de afstemming tussen de verschillende samenwerkingspartners te komen tot procesgerichte afspraken. Ed Langereis, trekker van de werkgroep: 'We richten ons op een inventarisatie van de afstemmingsbehoeften en-verplichtingen. Daarnaast komt er een eerste schets voor een procesvoorstel per kerninstrument. Dit voorstel aan de programmamanagers zal niet zozeer een uitgewerkt proces zijn maar omvat de minimale bouwstenen die nodig zijn in het proces van afstemming. In welke volgorde je die bouwstenen inzet en hoe groot je ze maakt is maatwerk. Wij onderscheiden daarbij de samenwerking en de participatie. Dat laatste hoort niet bij onze opdracht, dit is nadrukkelijk aan de gemeenten om te organiseren.'

In januari van dit jaar is de werkgroep voor het eerst digitaal bij elkaar gekomen voor maandelijkse bijeenkomsten. Na de eerste kennismaking en de bespreking van onze opdracht is een plan van aanpak opgesteld. Dit is vervolgens door de programmamanagers vastgesteld.

'Inmiddels zijn we bezig met de eerste contouren van het proces van afstemming op de omgevingsvisie. De provincie

heeft een presentatie gegeven over de wijze waarop zij hun proces eerder hebben vormgegeven. Die input gebruiken we nu ter inspiratie, dit helpt ons om het denken over de benodigde bouwstenen op gang te brengen en daarover het goede gesprek met elkaar te hebben. Tevens bekijken we de raakvlakken met andere werkgroepen en wat die voor ons – en wij voor hen – betekenen.

Onze eerstvolgende stap is het om de verschillende bouwstenen van het proces goed te identificeren. Na het benoemen daarvan kunnen we ze inhoudelijk op hoofdlijnen invulling geven. Uiteindelijk zullen we ons voorstel aan de programmamanagers aanbieden. Hetzelfde traject volgt de werkgroep rond het omgevingsplan.'

Contactpersonen

- Trekker werkgroep: Ed Langereis (OD NHN)
elangereis@odnhn.nl
- Secretariaat: Desiree da Silva Passos (OD NHN),
ddasilvapassos@odnhn.nl

Werkgroep Digitalisering

De werkgroep Digitalisering brengt in kaart wat er nodig is om succesvol te kunnen samenwerken in de keten. Samenwerken bij dossiers rond vergunningen en toezicht & handhaving vraagt om digitaal werken op dezelfde dossiers. Van verkenningsfase tot handhaving. We vragen ons als werkgroep daarbij af wat de gewenste functionaliteit is en hoe we die kunnen realiseren. Tegelijkertijd moeten we zicht houden op de diverse arrangementen die gemeenten en ketenpartners met elkaar afspreken, én aandacht hebben voor de beschikbaarheid of toegankelijkheid van informatie tussen bevoegde gezagen of ketenpartners. Die schiet nu geregeld tekort.

De werkgroep Digitalisering werkt aan de volgende speerpunten en doelstellingen:

- Samenwerkingsmodule
 - Voorbereiden van de techniek die digitaal samenwerken mogelijk maakt
 - Realiseren van de techniek voor het samenwerken
 - Digitaal kunnen samenwerken
- Onderling testen van de techniek
 - Voorbeelden van samenwerking uitwerken (scenario's)
- Procesafspraken
 - Zicht houden op afspraken
 - Afspraken over de manier waarop we informatie uitwisselen
- Zaaktypen en APV (WABO en niet WABO) processen
 - Welke processen gaan via het DSO en welke niet?
- Archief
 - Afspreken met werkgroep Processen dat zij hier procesafspraken over maken
 - Wij gaan werken aan scenario's en protocollen rondom het archief
- Update 'Vergunningen en inrichtingen' bestand
 - Uitzoeken
- De overige ketenpartners in kaart brengen
 - Kunnen we daar ook digitaal mee samenwerken?
- Leveranciersmanagement
 - Digitaal inventariseren en met elkaar delen

Contactpersoon

- Trekker werkgroep: Eunice Vink (gem. Heerhugowaard),
e.vink@heerhugowaard.nl

Werkgroep Omgevingstafel

Voor complexe ruimtelijke vraagstukken is vaak veel voorbereiding en vooroverleg nodig. Zeker nu onder de Omgevingswet de vergunningverlening sneller en efficiënter moet verlopen. Om in het voortraject al goed integraal samen te werken, wordt het hulpmiddel 'Omgevingstafel' ontwikkeld.

De werkgroep richt zich op het maken van werkafspraken met betrekking tot de Omgevingstafel met alle ketenpartners van een gemeente, te weten; VR, GGD, HHNK en OD. Tevens neemt de RIO uit de regio NHN deel aan deze werkgroep. De werkgroep heeft ook een klankbordgroep.

De werkgroep heeft een enquête gehouden over het proces, zoals het nu wordt ingericht bij de verschillende gemeenten. Dat geeft een waardevol inzicht in de verschillen en overeenkomsten. Op basis daarvan kan het proces verder worden ingeregeld.

De komende tijd gaat de werkgroep meekijken bij Omgevingstafels van de verschillende deelnemende gemeenten. De input die we daar ophalen, gebruiken we om de werkafspraken tussen gemeenten en ketenpartners concreter te kunnen maken en te kunnen vastleggen. Ook werken de ketenpartners aan checklists om scherp te kunnen krijgen wanneer men uitgenodigd moet en wenst te worden aan een Omgevingstafel. De checklists raken drie verschillende werkgroepen Processen, Kerninstrumenten en de Omgevingstafel. Binnenkort zullen deze drie werkgroepen op dit onderdeel de verbinding zoeken.

Contactpersonen

- Trekker werkgroep: Marit Golverdingen (gem. Alkmaar), mgolverdingen-hartog@alkmaar.nl
- Secretariaat: Desiree da Silva Passos (OD NHN), ddasilvapassos@odnhn.nl

Meer doen met onze data

Op gebied van veiligheid, gezondheid, milieu en natuur hebben de drie gr'en veel data in huis. Die data over de leefomgeving gebruiken we voor ons dagelijks werk. Maar we kunnen echter meer met "onze" data en die van andere partijen. De combinatie van data kan na analyse bijvoorbeeld nuttige inzichten opleveren.

Wat dat "meer" is dat we met data doen, is afhankelijk van de weg die we willen bewandelen en de middelen die we ervoor hebben. Wij verwachten een beweging van reactief gebruik van data (naar aanleiding van een verzoek of een probleem) naar meer proactief gebruik: wat kenmerkt de regio, gemeente, wijk en welk advies kunnen wij daarover geven?

Op de korte termijn willen we daarom met gemeenten verkennen welke data worden gebruikt, welke relevant zijn en hoe proactieve advisering eruit zou kunnen zien.

Het idee is dat we na deze verkenning een gezamenlijk beeld ontwikkelen, met daarin mogelijkheden als:

- Themagericht adviseren, aansluitend bij beleidsthema's die actueel zijn binnen gemeenten.
- Leveren van data en advies bij de totstandkoming van een o.a. de Omgevingsvisie
- Adviseren naar aanleiding van de actualiteit. Vraagstukken op gebied van veiligheid, gezondheid en/of milieu & natuur die op een bepaald moment spelen, kunnen wij voorzien van feitelijke informatie en advies over de aanpak.

Wilt u meer informatie?

Wilt u meer informatie over het gezamenlijk programma Omgevingswet? Neem dan contact op met Peter Verduin, programmamanager Omgevingswet namens Veiligheidsregio NHN, GGD HN en OD NHN:

 pverduin@odnhn.nl